

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annettu laki. Pienyrittäjälle ei enää suoritettaisi valtion varoista vuosilomarahaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Vuosilomarahaa maksetaan pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain (408/77) nojalla pienyrittäjälle, jolla ilman taloudellista tukea ei ole mahdollisuutta vapautua yritystoiminnasta vuosiloman ajaksi vaarantamatta omaa ja perheensä toimeentuloa. Pienyrittäjällä tarkoitetaan henkilöä, jolla on yrittäjien eläkelain (468/69) tarkoitettu vakuutus. Pienyrittäjäksi katsotaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) mukaan vakuutettu kalastaja ja ponomistaja sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 a §:ssä tarkoitettu traktorikäyttöisellä laitteella metsätyötä suorittava yrittäjä.

Pienyrittäjä on oikeutettu vuosilomarahaan, jos hän on toiminut lomakautta edeltäneen kalenterivuoden pienyrittäjänä siten, että hänen palveluksessaan tuona aikana on ollut säännöllisesti enintään yksi perheen ulkopuolinen palkattu työntekijä. Oikeus vuosilomarahaan on vain sellaisella pienyrittäjällä, jonka viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistettu valtionverotuksessa verotettava tulo ei ylitä valtioneuvoston vuosittain vahvistamaa enimmäisvuositulon määrää. Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain myös vuosilomarahan suuruuden.

Vuosilomarahaa maksetaan vähintään neljältä ja enintään kahdeksalta työpäivältä sen mukaan kuin yrittäjä on hyväksyttävästi osoittanut pitämänsä vuosiloman pituuden. Lomansa pienyrittäjä voi pitää lomakauden aikana, joka alkaa huhtikuun alussa ja päättyy seuraavan vuoden maaliskuun lopussa. Lomakaudella 1.4.1993—31.3.1994 vuosilomarahaa on 210 markkaa lomapäivältä eli vähintään 840 ja enintään 1 680 markkaa. Enimmäisvuositulo on vahvistettu 75 000 markaksi.

Vuosilomarahatoiminnan käytännön toteutus kuuluu maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetussa laissa (2/85) mainitulle kunnalliselle toimielimelle. Valtio suorittaa kunnalle pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain mukaan maksetut vuosilomarahat. Lomarahaan oikeutettuja pienyrittäjiä arvioidaan vuonna 1993 olevan 29 500. Valtion vuoden 1993 talousarvion momentille 33.57.42 on varattu vuosilomarahojen maksamista varten 49,5 miljoonan markan arviomääräraha.

Valtioneuvoston toimenpiteistä julkisen talouden tasapainon parantamiseksi tekemän periaatepäätöksen mukaisesti ehdotetaan, että pienyrittäjän vuosilomarahasta annettu laki kumotaan 1.1.1994 lukien. Vuosilomarahaa suoritettaisiin kuitenkin vielä vuonna 1994 sellaisille

pienyrittäjille, jotka pitävät lomansa 31.3.1994 päättyvän lomakauden loppuun mennessä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset vaikutukset

Vuosilomarahana maksamisesta siirtymäsääntöksen nojalla vuonna 1994 sekä edellisvuosien loppuerien suorittamisesta aiheutuisi 4,5 miljoonan markan kustannukset vuonna 1994.

Vuosilomarahatoiminnasta luopuminen merkitsee vuonna 1994 siten 45 miljoonan markan säästöä valtion menoihin. Vuositasolla säästövaikutus olisi 49,5 miljoonaa markkaa. Vastava säästö syntyisi myös tulevina vuosina.

2.2. Organisatoriset vaikutukset

Pienyrittäjien vuosilomatoiminnan osuus maatalousyrittäjien lomituspalveluista vastaavien kunnallisten toimielinten tehtävistä on ollut varsin vähäinen. Näin ollen esityksellä ei ole mainittavia organisatorisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkamiestyönä sosiaali- ja terveysministeriössä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.1994.

Pienyrittäjään, joka pitää vuosilomansa 31.3.1994 mennessä, sovellettaisiin kuitenkin sanottu vuosiloman osalta nykyisin voimassa olevia säännöksiä. Niiden mukaan määräytyisivät muun muassa pienyrittäjän edellytykset saada vuosilomarahaa, vuosilomarahana määrä sekä hakeminen ja palauttaminen.

5. Säättämisjärjestys

Valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentin mukaan lakiehdotus, joka heikentää toimeentulon lakisääteistä perusturvaa, voidaan jättää lepäämään. Valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta koskevan hallituksen esityksen (HE 234/1991 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan toimeentulon perusturvalla tarkoitetaan vain luonnolliselle henkilölle maksettavia rahamääräisiä toistuvaissuorituksia ja vain sitä osaa sosiaaliturvasta, jolla pyritään takaamaan yksilön toimeentulolle välttämätön elintaso.

Vuosilomarahalla pyritään turvaamaan pienyrittäjälle mahdollisuus irtautua yrittäjätoiminnastaan vuosiloman ajaksi, eikä se siten hallituksen käsityksen mukaan kuulu valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentissa tarkoitettuun toimeentulon lakisääteiseen perusturvaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan 27 päivänä toukokuuta 1977 annettu laki pienyrittäjän vuosilomarahasta (408/77) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pienyrittäjään, joka pitää vuosilomansa 31 päivään maaliskuuta 1994 mennessä, sovelletaan kuitenkin sanotun vuosiloman osalta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

